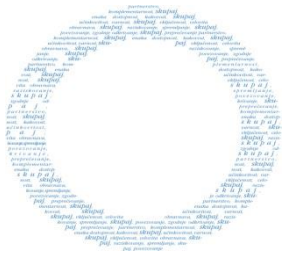


Koliko je oseb, ki imajo sladkorno bolezen, pa zanjo ne vedo?

Preliminarni rezultati nacionalne raziskave »Odkrijmo sladkorno«

Darja Lavtar in Jelka Zaletel, NIJZ

11. Nacionalna konferenca obvladovanja sladkorne bolezni 2020,
12. november 2020



O projektu

Naziv projekta: Odkrijmo sladkorno - Delež bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2, ki se zdravijo brez zdravil in delež oseb z neprepoznano sladkorno boleznijo

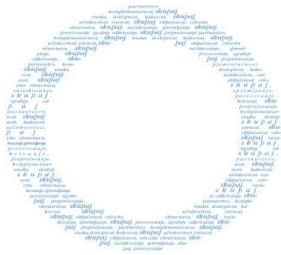
Vrsta projekta: Ciljno raziskovalni projekt ARRS

Financerja projekta: Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS in Ministrstvo za zdravje

Trajanje projekta: 1. 11. 2019 – 30. 10. 2021

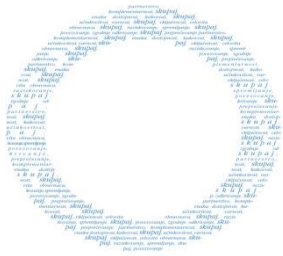
Izvajalca projekta: Nacionalni inštitut za javno zdravje, kot partner v projektu sodeluje Inštitut za nutricionistiko

Vodja projekta: prim. prof. dr. Ivan Eržen



Cilji projekta

1. oceniti delež tistih bolnikov s sladkorno boleznijo, pri katerih sladkorna bolezen še ni odkrita;
2. oceniti delež tistih, ki imajo odkrito sladkorno bolezen, vendar jo obvladujejo brez zdravil;
3. ugotoviti razširjenost sladkorne bolezni v posameznih skupinah prebivalstva (starost, spol, socialno-ekonomski status, geografsko območje);
4. pripraviti predloge in priporočila za razvoj, implementacijo in evalvacijo ustreznih programov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje sladkorne bolezni.



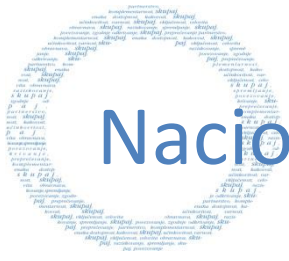
Koliko je oseb, ki imajo sladkorno bolezen, pa zanjo ne vedo?

EHIS

- Nacionalna anketna raziskava med prebivalci Slovenije, iz katere dobimo prevalenco sladkorne bolezni

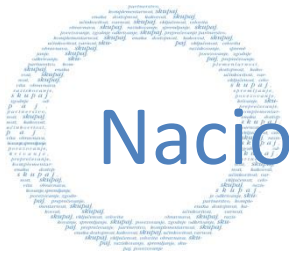
Odkrijmo
sladkorno

- Osebe, ki v raziskavi poročajo, da nimajo sladkorne bolezni, povabimo k sodelovanju v dodatni raziskavi



Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu 2019

- Izvedba presečne anketne raziskave **Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu 2019**, ki vključuje vprašanje o prisotnosti sladkorne bolezni v zadnjih 12 mesecih
- Izvedena je bila tudi v letih 2007 in 2014, rezultati so primerljivi z državami članicami Evropske unije (European Health Interview Survey - EHIS)
- **Ciljna populacija:** prebivalci Slovenije, stari 15 let in več, ki živijo v zasebnih gospodinjstvih
- **Vzorec** je bil verjetnostni in je vključeval 16.000 prebivalcev Slovenije, 8.000 oseb smo povabili k sodelovanju v pomladanskem delu zbiranja podatkov, nadaljnjih **8.000 oseb pa smo povabili k sodelovanju jeseni.**



Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu 2019


Način zbiranja podatkov: raziskava se je izvedla s kombiniranim načinom zbiranja podatkov, in sicer s:

- spletnim anketiranjem (CAWI),
- osebnim anketiranjem (CAPI).

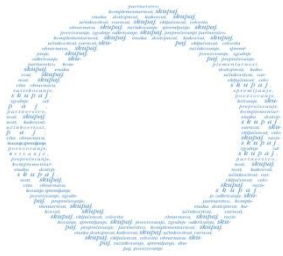
Stopnja odgovora: 67 % (9900 respondentov)

Izvedba seroprevalenčne študije

Odkrijmo sladkorno

- **Vstopna točka:** 8.000 oseb, vključenih v jesenski vzorec raziskave EHIS 2019
- **Ciljna populacija:** osebe, stare 18 let in več, ki NIMAJO sladkorne bolezni
- **Pridobivanje oseb za sodelovanje:** ob zaključku vprašalnika EHIS 2019 (CAWI in CAPI) dodano vprašanje, ali osebam lahko pošljemo več informacij o raziskavi 
- **Pismo z navodili za preiskavo in darilcem** (vrečka za sadje in zelenjavo za večkratno uporabo)





Preiskava

Preiskava: OGTT (oralni glukozni tolerančni test) po predhodnem naročilu v enem od 47 laboratorijev v Sloveniji, določitev K-HbA1c in P/S glukoze

Potek: 1) odvzem venske krvi, 2) pitje sladkane vode s točno določeno količino glukoze, 3) dve uri čakanja v laboratoriju, 4) ponoven odvzem krvi po dveh urah.

Pomembnost sodelovanja v raziskavi:

1. za posameznika

Pisni rezultat preiskave z mnenjem zdravnika preiskovanec prejme po pošti.

2. na splošno (za raziskavo, družbo)

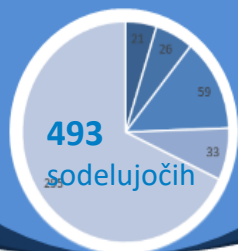
Na podlagi rezultatov vseh sodelujočih oseb v raziskavi bomo odkrili, kakšen je v Sloveniji delež tistih bolnikov, ki že imajo sladkorno bolezen, pa zanjo še ne vedo, in kakšne so nekatere njihove značilnosti (npr. spol, starost, kje živijo in podobno), kar je zelo pomembno za izboljšanje odkrivanja sladkorne bolezni v Sloveniji v prihodnje.

Odzivnost

4955 respondentov v jesenskem EHISu 2019

4390 respondentov nima sladkorne bolezni (ciljna populacija)

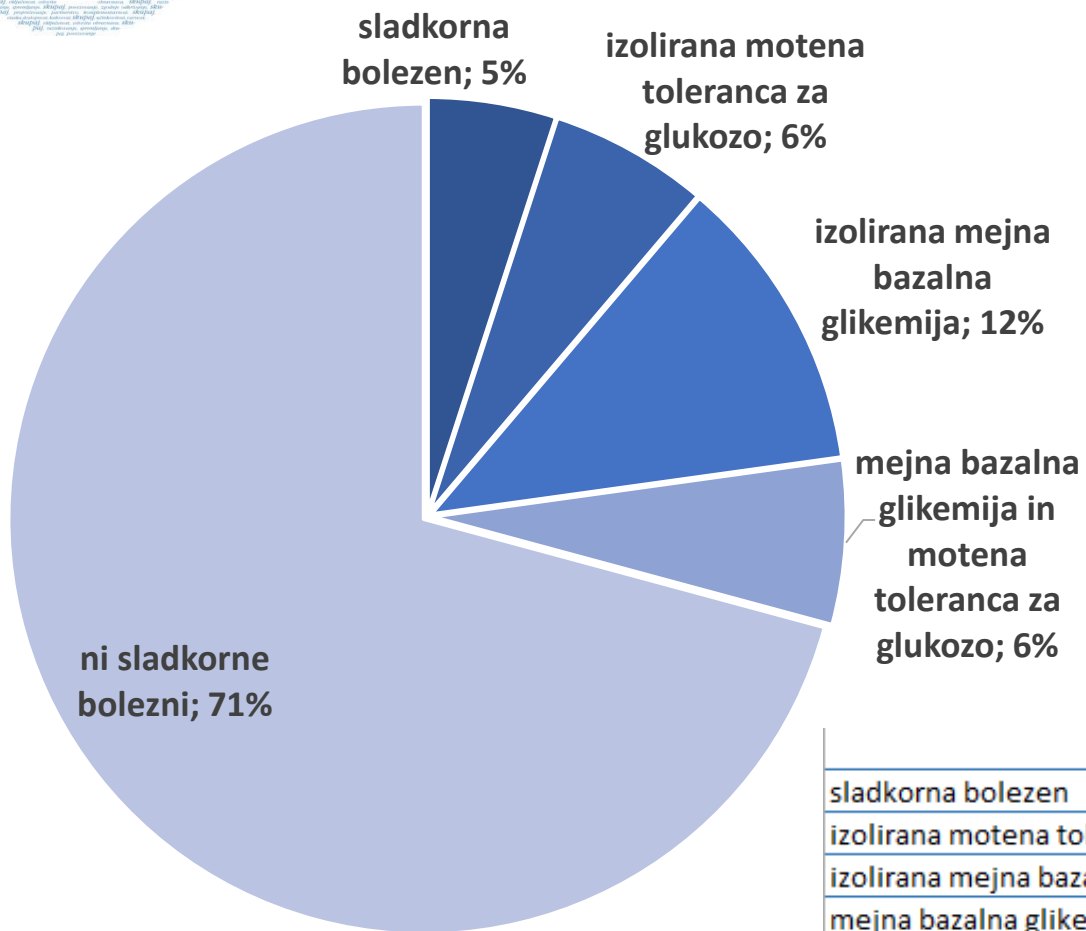
2255 oseb je privolilo, da jim pošljemo več informacij o raziskavi



*Preliminarni podatki

ODZIVNOST:	
Skupaj oseb	21,9%
Ženske	22,7%
Moški	20,9%
15 do 24 let	12,1%
25 do 34 let	11,8%
35 do 44 let	14,5%
45 do 54 let	24,7%
55 do 64 let	28,3%
65 do 74 let	30,7%
75 do 79 let	26,4%
80 let in več	12,3%
Osnovnošolska izobrazba ali manj	12,8%
Srednješolska izobrazba	20,5%
Višješolska, visokošolska izobrazba ali več	29,7%
Zaposlen, samozaposlen, kmetovalec	20,4%
Učenec, dijak, študent	16,5%
Brezposeln	11,8%
Upokojenec	26,6%
Drugo - pomagajoči družinski član, nezmožen za	15,6%
Pomurska	23,6%
Podravska	18,4%
Koroška	18,8%
Savinjska	23,3%
Zasavska	31,6%
Posavska	18,6%
Jugovzhodna Slovenija	20,2%
Osrednjeslovenska	22,4%
Gorenjska	24,2%
Primorsko-notranjska	25,0%
Goriška	15,5%
Obalno-kraška	34,7%

Rezultati preiskav v raziskavi Odkrijmo sladkorno

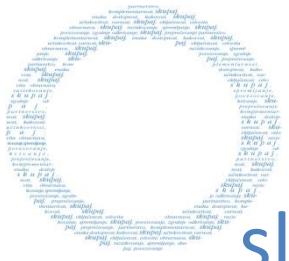


Preliminarni rezultati med osebami, starimi 18 let in več, ki nimajo sladkorne bolezni

Intervali zaupanja za ocene:

		IZ:min	IZ:max
sladkorna bolezen	5,0%	3,4%	7,3%
izolirana motena toleranca za glukozo	6,2%	4,4%	8,7%
izolirana mejna bazalna glikemija	11,6%	9,1%	14,7%
mejna bazalna glikemija in motena toleranca za glukozo	6,4%	4,6%	8,9%
ni sladkorne bolezni	70,8%	66,6%	74,6%

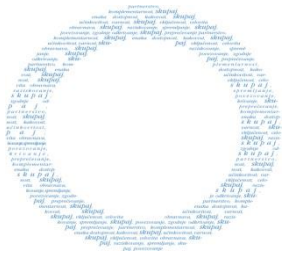
*Preliminarni podatki, uteženi podatki



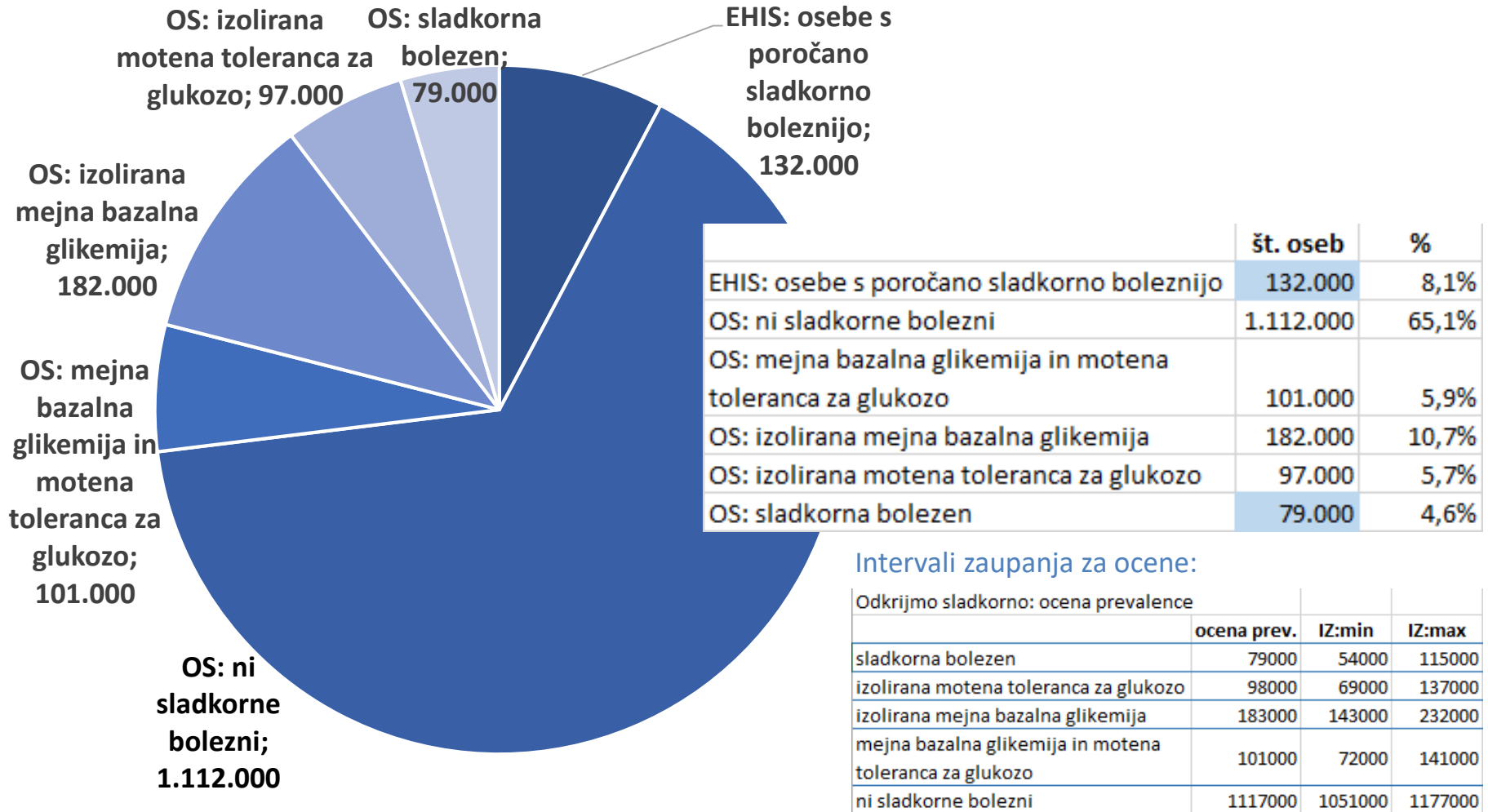
Rezultati preiskav v raziskavi Odkrijmo sladkorno, socio-demografske značilnosti

	ni sladkorne bolezni	mejna bazalna glikemija in motena toleranca za glukozo	izolirana mejna bazalna glikemija	izolirana motena toleranca za glukozo	sladkorna bolezen
Skupaj	71%	6%	12%	6%	5%
Moški	67%	7%	16%	4%	7%
Ženske	74%	6%	8%	9%	3%
18 do 29 let	95%	5%	0%	0%	0%
30 do 39 let	81%	0%	6%	13%	0%
40 do 49 let	65%	3%	19%	10%	4%
50 do 59 let	77%	6%	14%	0%	3%
60 do 69 let	56%	10%	18%	7%	9%
70 let in več	51%	18%	9%	7%	16%
Osnovnošolska izobrazba ali manj	64%	9%	7%	11%	11%
Srednješolska izobrazba	67%	7%	16%	6%	4%
Višješolska izobrazba ali več	85%	4%	6%	4%	2%

**Preliminarni podatki, uteženi podatki*

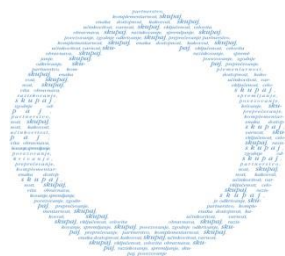


Rezultati med prebivalci Slovenije, starimi 18 let in več



*Preliminarni podatki, uteženi podatki

sladkorno bolezen obvladajmo skupaj



Zaključek: Koliko je oseb, ki imajo sladkorno bolezen, pa zanjo ne vedo?

Prevalenca poročane sladkorne bolezni med prebivalci Slovenije, starimi 18 let in več, je **8,1 % (132.000 oseb)**, vir: Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu 2019 (EHIS 2019).

Z rezultati raziskave Odkrijmo sladkorno lahko ocenimo delež tistih bolnikov s sladkorno boleznijo, pri katerih sladkorna bolezen še ni odkrita: **4,6 % (79.000 oseb)** med prebivalci Slovenije, starimi 18 let in več (vir: raziskava Odkrijmo sladkorno, preliminarni rezultati).

Večji delež oseb z neprepoznano sladkorno boleznijo je med **moškimi, osebami starimi 60 let in več in med osebami z doseženo osnovnošolsko izobrazbo ali manj** (vir: raziskava Odkrijmo sladkorno, preliminarni rezultati).

Med prebivalci Slovenije, starimi 18 let in več, jih 132.000 poroča o prisotnosti sladkorne bolezni v zadnjih 12 mesecih, nadaljnjih 79.000 pa jih ima neodkrita sladkorna bolezen.